

Historieglimt 6

Ladebekken

Ladebekken var den største av de seks bekkene på Lademoen. Den avgrenset det området som i dag kalles Lademoen mot øst og nord. Ladebekken kom fra Moholt og Eberg. Selve terrenget er ved byutviklingen endret ved nivellering, utfylling og annen graving slik at det nå er vanskelig å finne bekkefaret. Bekken hadde to tilløp. Minnene om disse to bekkeløpene kan en til nød finne i villastrøkene på Bromstad og Brøset gårders grunn fremdeles. Litt nedenfor tunet på Belbuan gård gikk de sammen til ett. Så rant bekken mellom gårdene Louiselyst og Falkenborg slik vi kan se på kartet fra 1866. Der ligger det store trafikksystemet øst for Sirkus Shopping. Jernbanen fra 1880-årene gikk delvis langs bekken og krysset den ikke langt fra Dalen gård. Derfra til utløpet i den nåværende Nyhavna hadde bekken til dels høye, bratte kanter på begge sider. Terrenget her en preget av ulike typer leire. Det var stadig utrasninger og 1. april 1944 gikk det et stort leirras i Lade allé der fire mennesker omkom. Ladebekken var vel aldri noen flott elv, men fremdeles lever det folk som har fisket og vært på andejakt der. I gamle dager fikk den navnet "Lusbekken" og det sier noe om størrelsen. Den hadde også et finere oppnavn nemlig Jordans flod. Det navnet fikk den etter Henrik Jordans fabrikk med trankokeri og såpefabrikk, som lå ved bekkens utløp i fjorden der kaianleggene nå ligger. Caspar og Henrik Jordan bygde sine landsteder på Jarlheim i bakkene opp mot Ladehammeren overfor bekken der Jarlheim-navnet fremdeles er bevart.

Ladebekken er i dag et gatenavn. Den går fra industriområdet ved Fridheimveien, under Jarleveien og videre mot smelteverket. På industriområdet lå fra 1901 til 1978 Dampvaskeriet og Gassverket fra 1916 til 1957. Der ligger i 2014 de mange byggene til Norservice, Kuehne+Nagel, Servi group og Westing. På den andre siden av Ladebrua ligger det store industribygget Ladebekken 17 og et boligområde der universitetsbygningene tidligere lå. På den andre siden av gata Ladebekken ligger bedriften Norfloor. Lenger øst lå Mortensholm & Reppe's bromforretning; nå Stena Innovative Recycling. Lenger opp lå renholdsverkets stor søppelfylling der City Lade nå står. Ladebekken går der over til å bli gangvei.

Ladebekken er lagt i rør og er en del av byens kloakksystem. Under veien går den egentlige Ladebekken i kulvert. Ja, faktisk er den en viktig del av kloakkanlegget som i dag fører avløpsvann mot renseanlegget på Lade! Den har delt skjebne med de fleste av byens mange bekker. Terrenget langs gata Ladebekken har stadig vært under endring. Etter de planene som nå foreligger for nybygging, vil endringene bli desto større i tiden fremover. I gamle dager var bekkene en viktig vannkilde for husdyrene som beitet på denne store sletta der Lademoen idag ligger. Senere gav bekkene vann til drikke, matlaging og vask for folket som bodde langs dem og hadde bygd sine hjem her. De grov sine

brønner i bakgårdene, men hentet lenge vann også i bekkene. Etter hvert ble bekkene forurenset. Kloakk ble sluppet ut i dem. Det neste skritt var å legge dem i rør. Dermed ble bekkene en del av kloakksystemet. Dersom en ser på kartet over kloakkrørene, vil en få litt greie på hvor bekkene opprinnelig gikk. De fleste kom fra høyden der Skyås lå i middelalderen, fløt over slettelandet og ut i sjøen på Lademoefjæra.

Tidligere gikk hovedtrafikken fra byen til Lade gjennom Strandveien og over Ladebekken ved utløpet og opp Lade allé. Den viktigste brua over Ladebekken lå da nede ved utløpet. Den var så bred og jevn at ungdommen samlet seg der på lørdagskveldene til dans og moro. Trafikken var den gang ingen hindring! Den andre veien som gikk fra byen til Lade, tok av fra Innherredsveien ved Åtet og fulgte Gamle Kongevei nesten til Buran. Der tok den til venstre og fulgte de gatene som i dag heter Gamle kirkevei, Mellomveien og Ladeveien. Opprinnelig het veien bare Kirkeveien fordi den gikk til Lade kirke. Denne veien hadde også behov for bru over Ladebekken. Den lå der brua i Jarleveien nå ligger. Trondheim bydrift opplyser at den nye brua ikke har noe navn! Den gamle brua het Ladebroen. Hvorfor ikke ta opp igjen dette navnet for den nåværende? Bygselsplassen Ladebroen som er nevnt i kirkebøkene fra Lade kirke, har ligget syd for broen og hadde fått navn fra brua. Husmannen der hadde kanskje ansvar for pass og vedlikehold av den. Plassen Ladebroen ble i 1828 til lystgården ”Jægers hvile”.